

**České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 503/2002 Sb.,
ve znění pozdějších předpisů (dále jen „České účetní standardy pro zdravotní pojišťovny“)**

1. Cíl

Cílem těchto standardů je stanovit podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) a vyhlášky č. 503/2002 Sb.,

kteřou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro zdravotní pojišťovny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), základní postupy účtování.

2. Obsah

Číslo	Název
301	Účty a zásady účtování na účtech
302	Otevírání a uzavírání účetních knih
303	Kursově rozdíly
304	Rozdíly zjištěné při inventarizaci
305	Operace s cennými papíry a podíly
306	Deriváty
307	Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
308	Pohledávky a závazky
309	Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
310	Smluvní zdravotní pojištění
311	Ostatní zdaňovaná činnost

**Český účetní standard č. 301
Účty a zásady účtování na účtech**

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 001.
2. Účtový rozvrh
- 2.1. Podle § 14 zákona jsou účetní jednotky povinny sestavit účtový rozvrh, v němž uvedou účty potřebné k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky. Účetní jednotky sestavují účetní rozvrh na podkladě směrné účtové osnovy uvedené v příloze č. 3 vyhlášky.
- 2.2. Ve směrné účtové osnově jsou uvedeny skupiny syntetických účtů v minimálním rozsahu pro sestavení účtového rozvrhu účetních jednotek. Jednotné číselné označení účtů není předepsáno.
- 2.3. V rámci účtových skupin si účtové jednotky vytvoří syntetické účty podle svých potřeb. Tyto účty lze dále analyticky členit podle potřeb sestavování účetní závěrky, požadavků právních předpisů, požadavků externích uživatelů, případně dalších potřeb účetních jednotek.
3. Vnitropodnikové účetnictví
Formu, organizaci a zaměření vnitropodnikového účetnictví si určí účetní jednotka sama vnitřním předpisem.

Český účetní standard č. 302 Otevírání a uzavírání účetních knih

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 002.
2. Otevírání účetních knih
- 2.1. Stav účtu hospodářského výsledku minulých účetních období se vyrovná po schválení návrhu na rozdělení zisku, příp. na úhradu ztráty příslušným orgánem:
 - a) v případě zisku účetními zápisy ve prospěch příslušných fondů ze zisku,
 - b) v případě ztráty účetními zápisy na vrub příslušných fondů ze zisku.
- 2.2. Po otevření účetních knih se zaúčtují v souladu s ustanovením § 7 odst. 4 zákona případné rozdíly ze změn použitých způsobů oceňování majetku (jako účetní případ následujícího účetního období), a to se souvztažným zápisem na účet příslušného fondu.
3. Uzavírání účetních knih
- 3.1. Uzavírání účetních knih je činnost, při níž se v souladu s ustanovením § 17 zákona:
 - a) zjišťují obraty stran Má dáti a Dal jednotlivých syntetických účtů,
 - b) zjišťují konečné zůstatky aktivních a pasivních účtů a konečné stavy účtů nákladů a výnosů,
 - c) zjistí se základ daně z příjmů a daňová povinnost účetní jednotky za účetní období,
 - d) zjistí se účetní hospodářský výsledek,
 - e) uzavřou se účetní knihy převodem zůstatků rozvahových účtů a zůstatku účtu zisku a ztráty na konečný rozvahový účet.

Český účetní standard č. 303 Kursové rozdíly

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 006.
2. Kursové rozdíly vznikající při ocenění majetku a závazků uvedených v § 4 odst. 12 zákona k okamžiku uskutečnění účetního případu, ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka, se souvztažně účtují na příslušných účtech majetku a účtu toho fondu, jemuž předmětný majetek věcně náleží.
3. Kursové rozdíly z cenných papírů a podílů se při ocenění ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka, neúčtují samostatně, ale jsou součástí ocenění reálnou hodnotou.

Český účetní standard č. 304 Rozdíly zjištěné při inventarizaci

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 007.
2. Inventarizační rozdíly se účtují vždy na účet příslušného fondu, kterému předmětná složka věcně patří, s výjimkou
 - a) schodku u pokladní hotovosti a cenin, které se zaúčtují vždy jako pohledávka vůči hmotně odpovědné osobě,
 - b) chybějících cenných papírů, kdy je nutno úbytek z tohoto titulu uvést v oddělené analytické evidenci „Cenné papíry v umořovacím řízení“ a zahájit umořovací řízení,
 - c) nehmotného majetku a hmotného majetku nově zjištěného a v účetnictví dosud nezaúčtovaného, který se zaúčtuje na vrub příslušného účtu majetku a ve prospěch účtu oprávek, v případě neodpisovaného majetku ve prospěch účtu „Fond investičního majetku“ nebo účtu „Provozní fond“.

Český účetní standard č. 305 Operace s cennými papíry a podíly

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro finanční instituce č. 108 a 109. 2. Jsou-li z prostředků veřejného zdravotního pojištění pořízeny cenné papíry, zůstávají součástí toho fondu, z jehož prostředků byly pořízeny. Pořízení cenných papírů se zaúčtuje jako změna formy finančních prostředků, tj. na vrub	3. příslušného účtu finančního majetku a ve prospěch bankovního účtu daného fondu, beze změny hodnoty fondu. 4. Úrokové výnosy nebo úrokové náklady a naběhlé příslušenství u dluhových cenných papírů se zúčtovávají v rámci příslušného fondu, jako tvorba nebo čerpání fondu. 5. Oceňovací rozdíly z přecenění reálnou hodnotou u cenných papírů se účtují podle odstavce 2.

Český účetní standard č. 306 Deriváty

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro finanční instituce č. 110. 2. Kladné oceňovací rozdíly z ocenění derivátů reálnou hodnotou se zaúčtují na vrub účtu	„Jiná aktiva“ a ve prospěch účtu příslušného fondu. 3. Záporné oceňovací rozdíly z ocenění derivátů reálnou hodnotou se účtují na vrub účtu příslušného fondu a ve prospěch účtu „Ostatní pasiva“.

Český účetní standard č. 307 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 013. 2. V účetové třídě 2 se účtuje o majetku účetní jednotky, a zahrnuje a) dlouhodobý nehmotný majetek, b) dlouhodobý hmotný majetek, c) pořízení majetku, d) hotovost na účtech u finančních institucí a hotovost v pokladně, jiný finanční majetek, e) zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění, f) ostatní aktiva. 3. Náplň účtů účtové skupiny „Hotovost na účtech u finančních institucí a hotovost v pokladně, jiný	4. finanční majetek“ vyplývá z § 9 odst. 5 vyhlášky. Náplň účtů účtové skupiny „Zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění“ vyplývá z § 9 odst. 6 vyhlášky. 5. Ostatními aktivy jsou zejména zásoby a jiná aktiva, které nelze účtovat na předchozích účtech. Pro účtování zásob se použijí přiměřeně ustanovení Českého účetního standardu pro podnikatele č. 015. 6. Pořizování dlouhodobého majetku 6.1. Veškerý dlouhodobý majetek účetní jednotky, ať je používán v jakékoli činnosti, se pořizuje z prostředků fondu reprodukce investičního majetku. Pravidla tvorby a čerpání tohoto fondu stanovuje zvláštní předpis¹⁾.

¹⁾ Vyhláška č. 418/2003. Sb., kterou se stanoví podrobnější vymezení okruhu a výše příjmů a výdajů fondů veřejného zdravotního pojištění zdravotních pojišťoven, podmínky jejich tvorby, užití, přípustnosti vzájemných převodů finančních prostředků a hospodaření s nimi, limit nákladů na činnost zdravotních pojišťoven krytých ze zdrojů základního fondu včetně postupu propočtu tohoto limitu.

- 6.2. Na účtech účtové skupiny „Pořízení majetku“ se účtuje pořizovaný dlouhodobý majetek až do okamžiku jeho uvedení do užívání.
- 6.3. V okamžiku podle odstavce 6.2. se současně zaúčtuje hodnota dlouhodobého majetku na vrub účtu fondu reprodukce investičního majetku a ve prospěch účtu fondu investičního majetku.
7. Vyřazování dlouhodobého majetku
- 7.1. Zůstatková cena dlouhodobého majetku, který není plně odepsán se vyúčtuje na vrub účtu provozního fondu.
- 7.2. V případě zrušení prací spojených s pořizováním dlouhodobého majetku se výdaje zúčtované na příslušném účtu pořizování dlouhodobého majetku jednorázově odepíší na vrub účtu provozního fondu.
- 7.3. V okamžiku vyřazení dlouhodobého majetku se současně účtuje snížení fondu investičního majetku a zvýšení fondu reprodukce investičního majetku ve výši zůstatkové ceny vyřazovaného dlouhodobého majetku.

Český účetní standard č. 308 Pohledávky a závazky

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 017.
2. Účtová třída 3 obsahuje účty:
- a) pohledávek a závazků z operací přímého pojištění a zajištění,
 - b) pohledávek a závazků z veřejného zdravotního pojištění,
 - c) pohledávek a závazků z plnění mezinárodních smluv,
 - d) pohledávek a závazků k zaměstnancům a institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění,
 - e) ostatních pohledávek a závazků,
 - f) zúčtování daní a dotací,
 - g) přechodné účty aktiv a pasív.
3. Operace přímého pojištění a zajištění se provádějí v rámci smluvního zdravotního pojištění a účtují se v souladu s účetním standardem č. 310.
4. Pohledávky a závazky z veřejného zdravotního pojištění
- 4.1. V této účtové skupině se pohledávky a závazky veřejného zdravotního pojištění podle zvláštního právního předpisu¹⁾ účtují vůči příslušnému fondu veřejného zdravotního pojištění. Neúčtují se zde pohledávky a závazky ze smluvního zdravotního pojištění ani z obchodních vztahů.
- 4.2. Přeplatky pojistného a nesprávně uskutečněné platby pojistného podle § 1 odst. 1 písm. a) zvláštního právního předpisu¹⁾ se účtují jako úprava hodnoty pohledávky na vrub účtu pohledávek.
5. Pohledávky a závazky z plnění mezinárodních smluv
- V této účtové skupině se účtují pohledávky a závazky veřejného zdravotního pojištění podle zvláštního právního předpisu¹⁾. Neúčtují se zde pohledávky a závazky ze smluvního zdravotního pojištění ani z obchodních vztahů.
6. Pohledávky a závazky k zaměstnancům a institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění
- 6.1. V této účtové skupině se účtuje o závazcích účetní jednotky z příjmů zaměstnanců ze závislé činnosti včetně sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění, jiných závazcích vůči zaměstnancům, o pohledávkách za zaměstnanci, kterými jsou např. zálohy k vyúčtování, uplatněné náhrady škody.
- 6.2. Účtuje se zde rovněž o pohledávkách za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění a o závazcích vůči těmto institucím. Pro tyto pohledávky a závazky platí zákaz kompenzace. Zůstatek účtu představuje stav zúčtování v daných oblastech.
- 6.3. Pohledávky a závazky v této účtové skupině se zúčtují v rámci provozního fondu.
7. Ostatní pohledávky a závazky
- 7.1. V této účtové skupině se účtují zejména pohledávky a závazky účetní jednotky vyplývající z obchodních závazkových vztahů zejména podle obchodního zákoníku. Neúčtují se zde žádné pohledávky a závazky z veřejného zdravotního pojištění.
- 7.2. Účtují se zde pohledávky a závazky, které nelze účtovat v ostatních účtových skupinách účtové třídy 3.
- 7.3. Pohledávky a závazky v této účtové skupině se zúčtují v rámci provozního fondu.

Český účetní standard č. 309 Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 018.
2. Účtová třída 4 zahrnuje:
 - a) základní kapitál a kapitálové fondy,
 - b) fondy ze zisku, převedené hospodářské výsledky,
 - c) hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení,
 - d) technické rezervy,
 - e) fondy veřejného zdravotního pojištění,
 - f) rezervy na ostatní rizika a ztráty,
 - g) dlouhodobé závazky,
 - h) ostatní pasiva.
3. Základní kapitál a kapitálové fondy
 - 3.1. Na účtu „Základní kapitál“ účtuje účetní jednotka o základním kapitálu v rámci ostatní zdaňované činnosti. Na tomto účtu se neúčtuje o smluvním zdravotním pojištění. Postupy účtování se řídí ustanoveními Českého účetního standardu č. 311.
 - 3.2. Jako ostatní kapitálové fondy jsou účtovány kapitálové fondy veřejného zdravotního pojištění. Tvorba a čerpání těchto fondů se provádí přímo, bez použití účtů nákladů a výnosů.
 - 3.3. Obsahovou náplň, tvorbu a užití kapitálových fondů veřejného zdravotního pojištění vymezuje zvláštní právní předpis¹⁾.
4. Fondy ze zisku a převedené výsledky
Tato účtová skupina se používá pouze pro účtování zdaňovaných činností. Postupy účtování se řídí ustanoveními § 7 vyhlášky a Českého účetního standardu č. 310 a 311.
5. Hospodářský výsledek
Tento účet je určen k rozdělení zisku po zdanění, resp. vypořádání ztráty podle pravidel stanovených obchodním zákoníkem, popř. jiným předpisem nebo rozhodnutím orgánů účetní jednotky. Jde o účetní případy následujícího účetního období.
6. Technické rezervy
Na účtech této účtové skupiny účtuje účetní jednotka o technických rezervách podle zvláštních předpisů o pojišťovnictví, v rámci smluvního zdravotního pojištění. Postupy účtování se řídí ustanoveními Českého účetního standardu č. 310.
7. Fondy veřejného zdravotního pojištění
 - 7.1. Fondy veřejného zdravotního pojištění jsou fondy určené pro provádění veřejného zdravotního pojištění. Veřejné zdravotní pojištění se provádí přímou tvorbou a čerpáním těchto fondů, bez použití účtů nákladů a výnosů.
 - 7.2. Obsahovou náplň, tvorbu a užití fondů veřejného zdravotního pojištění vymezuje zvláštní právní předpis¹⁾.

Český účetní standard č. 310 Smluvní zdravotní pojištění

1. Při účtování smluvního zdravotního pojištění postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českých účetních standardů pro pojišťovny.

Český účetní standard č. 311 Ostatní zdaňovaná činnost

1. Při účtování ostatní zdaňované činnosti postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českých účetních standardů pro pojišťovny.